

Asia: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tuloverolain 20 a §:n muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (VN/37151/2023)

Finnwatch kiittää mahdollisuudesta lausua valtiovarainministeriölle TVL 20 a §:n muuttamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta.

TVL 20 a §:n muutoksella ulkomaisen rahaston verovapauden edellytyksiä on tarkoitus korjata niin, että pykälän sanamuoto olisi jatkossa linjassa EUT:in oikeuskäytännön ja nykyisen verotuskäytännön kanssa. Sopimusperusteisuutta koskeva vaatimus esitetään poistettavaksi. Verovapauden edellytykseksi asetettaisiin kuitenkin se, että rahasto on rekisteröintivaltiossaan verovapaa, läpivirtaava tai käytännössä verovapaa. Tämä uusi edellytys on välttämätön, koska muutoin ulkomaisten rahastojen verovapaudesta muodostuisi kotimaisten rahastojen verovapautta huomattavasti laajempi. Tällä voisi olla Suomen veropohjaa merkittävästikin kaventava vaikutus. Nyt valittu ratkaisu, jossa verovapaus rajataan koskemaan toimijoita, joiden tilanne vastaa objektiivisesti kotimaisia rahastoja, on perusteltu.

Lakiesityksessä esitetään myös tiettyjä teknisluonteisia täsmennyksiä sekä TVL 20 a §:ään että lähdeverolakiin. TVL 20 a §:ssä varojenjakoja koskevaa edellytystä korjataan siten, että vaaditun voitonjako-osuuden laskennassa tilikauden voitoista rajataan ulos realisoitumattomat arvonnousut realisoitumattomien arvonnousujen sijaan. Lähdeverolakia täsmennetään niin, että rahastojen rajautuminen emo-tytäryhtiödirektiiviin pohjaavan lähdeverovapauden ulkopuolelle käy ilmi lakitekstistä. Finnwatch pitää muutoksia perusteltuina.

ELTIF-rahastojen osalta lakiluonnoksessa esitetään sijoittajien ammattimaisuutta koskevasta vaatimuksesta luopumista. Vaatimus on nähty keskeiseksi syyksi sille, ettei Suomeen ole perustettu ELTIF-rahastoja. Finnwatch ei ota kantaa muutoksen tarpeellisuuteen, mutta pitää perusteltuna, ettei verovapaudelle asetettuja vaatimuksia karsita tätä enempää. Esimerkiksi voitonjakoa koskevasta vaatimuksesta tulee toisin sanoen pitää kiinni.

Lopuksi todettakoon, että esitysluonnoksessa rahastojen veropohjan tiivistämistä on selvitetty hyvin suppeasti tätä koskevasta hallitusohjelmakirjauksesta¹ huolimatta. Rahastojen verotuksessa suurimmat haasteet ja aukkokohtat liittyvät rajat ylittäviin tilanteisiin, joissa rahastojen verovapaus ei johda (puhtaasti kotimaisten tilanteiden tavoin) tulojen yksinkertaiseen verotukseen rahastosijoittajan tasolla, vaan siihen, että tulot jäävät Suomessa kokonaan verottamatta. Kyse ei ole pienistä summista, sillä pelkästään maksuhetkellä lähdeverotukselta vapautuneiden ulkomaisille rahastoille maksettujen

¹ Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023, s. 239: "Toteutetaan sijoitusrahastojen verosääntelyn korjaus EU-oikeuden vaatimustasolle ja selvitetään veropohjan tiivistämistä."
urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-763-8

osinkojen määrä ylsi vuosina 2016–2019 noin 550–1 040 miljoonaan euroon vuodessa². Tämän lisäksi osinkoja vapautuu lähdeverotukselta jälkikäteen haettavien palautusten kautta, ja vastaava ongelma koskee myös muita rahastojen saamia tuloja, kuten kiinteistötuloja. Finnwatch katsoo, että tästä aiheutuvien verotulomenetysten hillitsemiseksi Suomessa tulisi ottaa käyttöön maltillinen verosta osin, kokonaan tai tosiasiallisesti vapautettujen toimijoiden saamiin osinkoihin ja kiinteistötuloihin kohdistuva lähdevero. Tämän lisäksi rahastojen verotuksen pitkän tähtäimen kehittämisvaihtoehdoista tulisi laatia kattava selvitys, jossa käytäisiin läpi muiden EU-maiden veroratkaisuja ja punnittaisiin eri vaihtoehtojen soveltumista Suomeen.

² Valtiovarainministeriö. (2021). Eräiden osinkojen lähdeverotuksen ja kiinteistösijoituksista saatujen voittojen verotuksen uudistaminen : Työryhmäraportti. Valtiovarainministeriön julkaisuja – 2021:31, s. 79–80. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-696-1>